

Lesbrief

Ondergang van de Lutina

Geschiedschrijving
Dronten

De ondergang van de Lutina

Archeologie kan spannend zijn. Het is een beetje schatgraven. Elke vondst heeft zo haar eigen verhaal. Soms is dat ook wel eens een verdrietig verhaal. Meer dan 100 jaar geleden vond een ramp plaats. Aan jou de taak om het precieze jaartal op te zoeken.

Het was 20 november. De schipper en zijn knecht besloten na de storm van afgelopen maandag 19 november om de oversteek van Amsterdam naar Overijssel maar te gaan wagen. De Hasselter Aak van 75 ton was geladen met metselstenen en schelpen voor de kalkbrandery in Zwartsluis.

Het weer leek inderdaad redelijk. Er stond een west-noordwestenwind. Op zich gunstig dus. De zeilen werden gehesen en het schip voer de haven uit.

In de loop van de middag sloeg echter het weer om. Een krachtige storm stak op. Windkracht 8. Soms kwamen er zelfs windstoten van

orkaankracht voor. Het stormde niet alleen, maar men kwam ook nog in een zware onweersbui terecht.

De 68-jarige schipper en zijn 64-jarige knecht hebben nog geprobeerd om het scheepje minder diepgang mee te geven. Een deel van de lading werd overboord gegooid. Het heeft niet allemaal mogen helpen. De veilige haven werd niet meer bereikt. Op 21 november meldden schippers dat in de buurt van het huidige Swifterbant een mast boven het water uitstak. Men vermoedde dat daar het schip vergaan was.

Het was niet het enige schip dat die nacht vergaan was.

De nabestaanden loofden een beloning van 10 gulden uit voor degene die de lichamen van de schipper en zijn knecht zouden vinden.

De tien gulden is niet uitgekeerd, want in 1976 stuitte men bij drainage-werkzaamheden op de resten van het schip. Daarbij trof men naast een rijke

scheepsinventaris ook een skelet aan. In de buurt ervan lagen 127 zilveren guldens. Waarschijnlijk ging het hier om de spaarcenten van de knecht. En mogelijk is het ook zijn skelet. Heeft hij zijn spaarcenten nog in veiligheid willen brengen? We zullen het nooit weten.

Het verhaal zoals het hierboven beschreven is, was tijdens de opgraving nog niet bekend. Men wist toen zelfs de naam van het schip niet en ook niet wie de opvarenden waren.

Daar is men door ander speurwerk achtergekomen. Men heeft eerst het vermoedelijke jaartal van de ramp proberen te achterhalen.

Dat kun jij ook. Probeer de krant eens te lezen of neem eens een kijkje bij de opgraving.

Probeer nu aan de hand van de vondsten te achterhalen in welk tijdvak de Lutina gezonken is:

Krant

Meer over Lutina willen weten?

- A. In het eerste kwart van de negentiende eeuw
- B. In het tweede kwart van de negentiende eeuw
- C. In het derde kwart van de negentiende eeuw
- D. In het laatste kwart van de negentiende eeuw.

Toen men dit ongeveer wist, heeft men alle kranten uit die tijd doorgenomen en ja hoor uiteindelijk vond men in een krant een bericht van een schip dat in de storm was vergaan. De omschrijving ervan kwam overeen met het opgegraven exemplaar. Zo weten we nu dat de schipper Jan Kisjes heette en dat hij in Zuidwolde woonachtig was. Ook weten we dat het schip niet verzekerd was. De eigenaar vond namelijk dat vanwege zijn geloof hij zich niet mocht verzekeren. De ramp moet voor de nabestaanden er alleen nog maar groter op zijn geworden. Lutje Dragt de vrouw van de schipper was niet alleen haar man kwijt, maar ook nog een aanzienlijk deel

van haar vermogen.

Ook de naam van de knecht weten we. Reinder Tulp kwam uit Zwartsluis en was al ten tijde van de ramp negen jaar weduwnaar. Hij liet twee volwassen kinderen na.

Druk op knop voor foto's Lutina

Zoals gezegd bevatte het schip ook een rijke scheepsinventaris. Probeer van de volgende voorwerpen de werking eens te achterhalen: Een vioolblok, een stoofje, de koffiemolen, de blaker en de snotneus.

Wil je het precieze jaartal van de ondergang van de Lutina weten, probeer dat dan eens met een zoekopdracht.